

Bez autorit to nepůjde!

Jiří Vítek

V zemi, kde přes půl století vládla diktatura, ve státě, kde demokracie ještě nikdy nedospěla, ve společnosti, která se každé ráno probouzí s obavou, kde se tentokrát negativně projeví nekompetentnost našich politických představitelů, se může zdát být nepatřičné domáhat se autorit. Leč možná právě proto. Nedostávalo se nám jich v minulosti, nedostává se nám jich ani dnes. Tedy těch autorit, které by nebyly přes svoje zjevné a nezpochybnitelné kvality nějak deformovány vlastní hamižností, egoismem, zbabělostí, anebo jen nedostatkem kuráže. Minulost se změnit nedá. A ani současnost nezměníme, když budeme spoléhat nebo se vymlouvat na jiné, když nepůjdeme příkladem svým kolegům, svým dětem.

Vodní hospodářství ve světě prochází velikou změnou, reformou priorit. Voda se stává národním zájmem. Strach z její přemíry a nedostatku zaměstnává odborníky téměř všech oborů. Český stát nějaká priorita vody netrápí a nechává své obyvatele napospas vlastním možnostem, v duchu hesla: Porad si, jak můžeš. V hospodářsky vyspělých a kulturních zemích pochopili, že se jedná o tak významnou změnu ve vnímání vody, že jde o strategicky závažná rozhodnutí, která je nutné učinit, která se nemohou nechat řešit na nižších úrovních řízení. Proto je tato problematika tam řešena systematicky a systémově.

To je z hlediska možnosti využít zkušenosti ze zahraničí dobrá zpráva, leč omezenost a netečnost našich ministerstev jsou neochvějně. Česká republika je v pochopení důležitosti toho, o čem tu běží, poměrně zaostalá a vůči obyvatelům nezodpovědná.

Jestli je to blahobyť, co nás zbavuje přirozených instinktů, nebo zkorumpovanost, je z mého pohledu vodohospodáře úplně jedno. Mne zajímá to, že se může stát, že dostatek vody nemusí být za pár let běžným stavem. Nejsem příznivcem katastrofických scénářů, ale rozumného vyhodnocování poznání v širších souvislostech. A současné poznání nám sděluje: když budeme chtít zachovat zhruba stejnou životní úroveň, měli bychom přijmout v rámci ochrany proti povodním a proti následkům sucha zásadní systémová opatření. Pozornost věnovaná systémům včasných varování je jistě na místě, ale mám někdy dojem, že zapomínáme, že lepší než superychlá informace o valící se vodě je mít dobře vyřešenou prevenci, aby k takovým situacím tak často docházelo. Domnívám se, že je nejvyšší čas, aby si autority této země uvědomily, že tato společnost si musí osvojit nové zásady, které povedou k jinému přístupu k vodě. Stejně tak si tyto **autority musí uvědomit, že bez nich to nepůjde**. Nebo musí počítat s tím, že budou jednou vzaty k odpovědnosti. Řčení „neznalost zákona neomlouvá“ bych v tomto případě upravil na „neznalost následků zákonů neomlouvá“.

Že správné postupy mohou vést ke správným řešením, lze odezřít z jedné úctyhodné

společnosti. Jde sice o humanitární organizaci, ale o to je věc zajímavější. Společnost Člověk v tísní pomáhá lidem v neštěstí na celém světě. Před pár měsíci jsem pochopil, proč mají ve světě tak obrovský kredit a získávají finanční podpory od samotných hlav světových velmocí. Bylo a je to i tím, když Šimon Pánek po několika posledních povodních v ČR, po kterých pomáhal řadě lidí, řekl, že vyvíjí snahu učinit něco pro prevenci proti záplavám a povodním. Tato humanitární společnost se chystá zmapovat a hledat řešení, jak obyvatele lépe připravit na hrozící nebezpečí, a to nejenom včasným varováním. Bylo pro mne zahanbující, že jsem mu nemohl jako vodohospodář říci, ať se o to nestará, že je vše v pořádku, že se na tom pracuje. Bohužel. On ale vidí a řeší! My nechceme vidět a nechceme řešit! My, když je blízko novinář nebo nebezpečí, že by nás někdo mohl mít za staré zasloužilé vodohospodářské struktury, se bijeme v prsa a holedbáme se, že jak je nám vše jasné, ale to musí ti nahore. Rozdáváme rozumy coby kdyby, a přitom z pozice svých profesí a funkcí neprokazujeme ani část prozíravosti a cílevědomosti jako tihle lidi z terénu, co pro ně pot, slzy a krev nejsou vzácností. Salónnost našich postojů je proto povrchní a neodpuštělná.

O co tu vlastně jde?

Planeta je vystavena změnám klimatu a z pohledu vodohospodáře je jedno, kdo za to může. Informace o tom, jde-li o dílo Všemohoucího nebo Jeho nezbedného dítěte, je z pohledu následků na vodní režim v krajině irelevantní. Důležité je to, že se odborníci shodují na tom, že návrat k tomu, čemu jsme si zvykli říkat normál, nastane (jestli vůbec) kdoví kdy. Bude to trvat dlouho, i když se na čas budeme dívat lidským, a ne vesmírným měřítkem. Počasí nám zkrátka i přes samolibou ignoranci některých českých politických autorit každý další měsíc předkládá důkazy o tom, že se mění, že je více extrémní a že si v tom čím dál více libuje.

Bude proto na nás, homo sapiens „sapiens“, jak tyto výzvy vyhodnotíme, jestli se z nich včas poučíme a přistoupíme k systematickému řešení, nebo se budeme chovat jako doposud. Změny, které je nutné provést, mají celospolečenský dopad a musí je řešit ti, jejichž odpovědnost odpovídá rozměru toho, o co tu jde. **Bez autorit to nepůjde**.

Jsme v situaci, kdy se vlivem oteplování mění srážková činnost. Mění se roční srážkové úhrny (ve střední Evropě zatím ne tak výrazně), mění se periodicita a intenzita srážek. Nastávají delší období sucha a srážky jsou daleko intenzivnější než dříve, přicházejí v jiných měsících v roce, než jsme byli zvyklí.

Následkem toho dochází k častějším lokálním záplavám, k větší erozi a k úbytku podzemní vody. To vede ke škodám na majetku a zdraví obyvatel, ke zvětšujícím se problémům při zásobování pitnou vodou, v zemědělství a v odkáňování měst a obcí.

K zachování bezpečnosti a životní úrovně jejich obyvatel je potřeba stále větších finančních výdajů. K vážnosti této situace je nutné přidat i to, že **ani okamžité systematické a perspektivní řešení se neprojeví dříve než za několik roků či desetiletí**.

Změna ve vodním hospodářství se netýká jen odvodňování urbanizovaných území, ale i volné krajiny. Ve způsobu odvodňování nezastavěné krajiny žádné systémové změny nenastaly. Proti minulosti se naše společnost musí naučit vypořádávat s omezenou dostupností soukromých pozemků, na kterých se mají zřídit protierozní a protipovodňová opatření.

V odvodňování měst a obcí je situace zcela jiná. Koncepte odvodnění není již tvořena na veřejných prostranstvích, jak jsme u konvenčního odvodňování byli zvyklí, ale na jednotlivých parcelách staveb, které se odvodňují. Základním principem je pravidlo, že je vodu po dopadu na zem nutné zadržet a pomalu z parcely odvádět. Nenechat ji rychle odtéct a smíchat s vodami splaškovými. Jen tak ji můžeme účinně vypařovat, vsakovat, využívat k provozu domů a nezatěžovat odvodňovací systémy okamžitými náporů přívalových vod, jak to bylo doposud zvykem. Podstata systému je velice jednoduchá, jeho aplikace je naopak velice složitá, a proto je role státu nenahraditelná.

Je nutné vodě vrátit její přirozený koloběh. Abychom ale tento koloběh z volné krajiny mohli přenést i do urbanizovaného území, je nutné se vypořádat se vším, co v přírodě není. Smyslem zmíněné změny je stavět stavby, které se budou ke srážkové vodě chovat tak, aby voda nepoznala, že nespadá do lesa nebo na louku.

Nové stavby musí umět srážkovou vodu:

- co nejvíce dostat do ovzduší, jak se tomu děje evapotranspirací z rostlin;
- co nejvíce, ale bezpečně dostat do podzemí, aby voda do řek putovala pomalu a povzvolně podzemím a přes prameny, aby se do koryt dostávala, když to řeky potřebují, a nikoliv náhle z povrchu za přívalových srážek;
- vracet vodu k doplnění a zvětšování rezervuárů podzemních vod;
- zadržovat a akumulovat v jejich bezprostřední blízkosti, aby se výstavbou nových sídel nezatěžovaly stávající stokové systémy a koryta povrchových toků a města a obce se mohly bezpečně podle principů udržitelného rozvoje rozvíjet.

Už je jasné, o co tu jde! A proč to bez autorit nepůjde?

Řešitelé všech staveb, každého zpevněného povrchu musí k zadání zaujmout zcela nový přístup. Zkrátka to, co stačilo nebo nebylo důležité doposud, to je zásadní nyní! Když jsme deště s jejich intenzitou odváděli nejkratší cestou z domů, ze sídlišť a měst, měli jsme na zřeteli jen to, aby nám srážky na místech, kam spadnou, nenatropily škody. A moc jsme neřešili, jak to dopadne o pár kilometrů níže. Nyní se tak nezodpovědně chovat nemůžeme, protože urbanizace pokročila natolik, že už není kam odkládat vzniklé problémy s náhlým množstvím znečištěné vody. Navíc už není peněz ani místa na větší a větší profily stok a koryta řek.

Nyní je nutné negativní dopady tradičního způsobu odvodňování měst a obcí zastavit. **Musíme stavby naučit vodu vypařovat, vsakovat a zadržovat**. Musíme nachystat pro vodu, která spadne na stavby, cesty, které se

budou co nejvíce blížit jejich původní přirozené podobě. To je jasné. Problém je v tom, že to, co patří k přirozenosti lesa a louky, nepatří do rejstříku schopností staveb, tedy alespoň většiny těch, které zatím stavíme.

Naučili jsme stavby být energeticky nenáročné. Stát přispívá na zateplování domů. Chápu, že to má smysl s ohledem na omezené energetické zdroje. Má v tomto srovnání voda menší hodnotu, nebo nevznikla doposud ta správná podnikatelská lobby, která by starost o vodu prosadila?

V červnu 2007 jsme dokončili mezinárodní projekt RainDROP, kterým statutární město Karviná získala podklad pro zapracování principů hospodaření s dešťovou vodou (HDV) do územního plánu, od března 2009 do února 2011 jsme byli v týmu zpracovatelů Studie odtokových poměrů (SOP) Hradce Králové a nyní jsme v týmu zpracovatelů Koncepce vodního hospodářství (KVH) města Olomouce, kde opět spolupracujeme na SOP. Ve SOP jsme byli vždy autory těch částí, které řešily koncepci odvodnění pro novou i stávající zástavbu novým systémem odvodnění, podle principů HDV.

Máme letité zkušenosti se zaváděním odvodnění s HDV, dostalo se nám té cti pracovat na projektech, které pro rozvoj měst mají a ještě více budou mít veliký význam. Systém aplikace HDV jsme propracovali včetně výkladu legislativy a metodiky pro státní správu, ve které jsou popsány postupy a pravidla pro schvalování, povolování, kolaudace a předávání/přebírání staveb do provozu a která města zbaví problémů a pomohou jim udržitelně se rozvíjet. Obě SOP jsou plnohodnotnými podklady pro územní plán.

Přes všechno, co se nám v této chaotické situaci podařilo dosáhnout, nemohu se zbavit pocitu podomního obchodníka s pravými brilianty. Tím, že každý ví, že se takto brilianty neprodávají, nikdo nevěří, že jsou pravé. Podomní obchodník tak o pravosti svého zboží musí přesvědčovat za každými dveřmi. A nejhorší na celé věci je to, že ústřední orgány státní správy doposud nevydaly jednotná pravidla pro to, co je diamant, a co je sklo. Výsledek? Mnoho podomních obchodníků, žádný řád, mnoho okradených obyvatel.

Takhle se národní vodohospodářská politika neprosazuje!

Dokud ti, kteří stavby schvalují, povolují, kolaudují, nebudou mít jasno v tom, jak má odvodnění podle zásad hospodaření s dešťovými vodami (HDV) vypadat, jást je k jeho funkční podobě cesta a jak se nenechat zmást špatným řešením, budou každý den zadělávat na smutek a neštěstí budoucím majitelům novostaveb, kteří si koupí drahý zmetek. A nebude to jejich chyba. Nejednoznačná legislativa je neustále důvodem mylných výkladů a toho, že není požadováno plnění důležitých předpokladů ke správné aplikaci HDV.

Jak to, že je tu tolik otázek: Jak to, že...?

Ode dne 1. 1. 2007 (26. 8. 2009) je v platnosti vyhláška č. 501/2006 (269/2009) Sb., o obecných požadavcích na využívání území, jež je prováděcí vyhláškou Stavebního zákona č. 183/2006 Sb. Jak to, že jsou ještě dnes povolovány stavby, které seriózně neprokázaly splnění/nesplnění povinnosti srážkovou vodu ze zpevněných ploch přednostně vsakovat na stavebním pozemku?

Jak to, že se pořád povoluje výstavba nových ulic, ve kterých není kanalizace nebo vodoteč pro napojení a odvodnění nových

staveb, když je tato povinnost ode dne 26. 8. 2009 garantovaná vyhláškou č. 268/2009 Sb.? Domy, které v takových ulicích vznikají, nemají zajištěno odvedení srážkové vody, jak jim tato vyhláška resp. stavební zákon slibuje, a jsou tak vystaveny nebezpečí vytopení vlastními vodami. Je tím také porušena povinnost majitele stokové sítě umožnit připojení srážkových vod na kanalizaci.

Jak to, že je zcela běžné, že státní správa vůbec nepožaduje splnit základní povinnost stanovenou v § 5 Vodního zákona č. 254/2001 Sb., o vodách platného ode dne 1. 8. 2010 (...při provádění staveb nebo jejich změn nebo změn jejich užívání jsou stavebníci povinni zavést opatření HDV do stávající zástavby)?

Jak to, že někde objekty hospodařící se srážkovou vodou podle vyhlášky 501/2006 Sb. vodními díly jsou, a jinde nikoliv? Přitom rozdíl v povolování normálních stavebních objektů a vodních děl je podstatný! Vodní díla povoluje vodoprávní orgán a musí vždy projít územním řízením, na rozdíl od řady staveb, pro které se tato odvodnění navrhuje. Vodní díla se povolují v přísnějším režimu a je tak větší šance, že státní správa může lépe pohlídat kvalitu odvodnění pro budoucí majitele, a také provoz takových objektů lze snadněji kontrolovat, když se jedná o vodní díla.

Ale také se lze ptát: jak to, že vyhláška č. 428/2001 Sb. předepisuje návrh stokových sítí podle normových hodnot ČSN 75 6160 Stokové sítě a kanalizační přípojky? Tento způsob dimenzování uličních stok je poplatný konvenčnímu odvodnění, které norma ČSN 75 6160 předepisovala. Podle tohoto předpisu se uliční stoky z pohledu systémů HDV předimenzovávají. Tím ztrácíme stavebníka a celou společnost ekonomického efektu z těchto odvodňovacích systémů a vnášíme do pohledu na novou metodu odvodnění pochybnosti o tom, že je levnější. Jak to s těmi finančními úsporami je, když stavíme retence u každého domu, aby do uličních stok teklo co nejméně vody, a přitom stoky v ulici necháme stále stávat, jako když tam teklo všechno? Návrhový průtok tradičního odvodnění je výrazně větší než regulovaný odtok ze staveb HDV. Vymáháním dimenzí stok na intenzitu dvoutletého 15minutového deště znevěrohodňujeme HDV jako systém. Kromě toho vzniká větší ohrožení pro stávající zástavbu. Problém se přenesl do lokality, kde nevznikl a nic se tam o něm neví, a není možné se na něj připravit.

Toto je jenom část všech komunikací, se kterými se všichni účastníci výstavby potýkají. Jelikož se ale jedná o nedodržování zákonů, o jejich nejednotný výklad a chaotickou činnost státní správy, je snad evidentní, že **bez autority státu to nepůjde**. Zbývá vyřešit už jedině – kdo stát přinutí k tomu, aby se tou autoritou stal a plnil svoji roli?

Myšlenka, že to bez autority státu půjde, byla mylná.

Při tvorbě koncepce odvodnění stotisícového města lze snadno podlehnout myšlence, že je možné pro město vytvořit pravidla, která budou vycházet z platné legislativy a technických předpisů, které dávají smysl, a že se je pro měřítko města podaří zkoordinovat, dát jim jednoznačný a srozumitelný význam. A hlavně, že se budou vymáhat.

Když tvoříme koncepci odvodnění města, stavíme ji na třech základech:

- na obecných jednotných pravidlech HDV,

kteří platí na celém území města a budou zakotvena v územním plánu města;

- na harmonizaci zásad HDV mezi krajskou a místní státní správou;
- na metodické příručce pro státní správu o aplikaci systému HDV.

Vše se daří do doby, než je potřeba celou koncepci projednat s jednotlivými odbory, správci a státní správou. Najednou je i dobrá vůle projevovaná z obou stran málo, protože nejednoznačná legislativa není oporou, špatné zkušenosti berou chuť věřit tomu, že objekty DSO budou fungovat, a všude je přítomna nezodpověditelná otázka: ...a co se stane, když zaprší víc? **A najednou je jasno, bez autority státu to nejde.** Stát totiž nemusí na každé akci vysvětlovat elementární principy systému. Jednou je stanoví, a pak už se jen dodržují. Ani sebeosvěcující a sebezkušenější řešitel takovou moc nemá, aby ho všichni poslouchali!

Další ukázkou zájmu/nezájmu státu o zavedení šetrného způsobu odvodňování našich měst a obcí je to, jak pravidla pro odvodňování urbanizovaných území šíří a koordinuje s těmi profesemi, které tyto stavby navrhuje a řeší. Pravidla, kterými se návrhy pozemních staveb a dopravních staveb řídí, neumožňují řešení, jež jsou potřebná pro aplikace principů HDV prostřednictvím řešení blízkých přírodě a která se ve světě již běžně používají. U nás naprostá většina urbanistů, dopravních inženýrů a architektů o novém systému odvodnění doposud nic neví. Důvodem je i to, že se o nové metodě odvodnění neucí na technických univerzitách. Na fakultách architektury a dopravních staveb panuje o principech HDV obrovská neinformovanost.

Informaci o tom, jestli se systém HDV jako jediný způsob odvodnění veškerých staveb dostal do témat autorizačních zkoušek nemám, ale divil bych se, kdyby byla situace něčím uspokojivá. Důvodem je i to, že odborníků znalých problematiky HDV je velice málo.

S ohledem na to, že návrh nových odvodňovacích systémů je daleko víc závislý na schopnosti a ochotě všech ostatních profesí vyjít vodozohospodáři vstříc, je neznalost systému HDV vážným nedostatkem! Nepochopení zásad a smyslu nového odvodnění se nejvíce podepisuje na špatných návrzích nové zástavby.

Zde je nutné uvést, že největším důvodem toho, proč se v ČR nehospodáří se srážkovou vodou, jsou výjimky udělené v zákoně o vodovodech a kanalizacích o poplatcích za odvádění srážkových vod ze staveb k bydlení a ze všech komunikací a silnic. **Zde je absence role autority státu nejtěživější.**

V souvislosti s celkovým dopadem, jaký bude HDV na společnost mít, je nutné si uvědomit, že tyto principy se musí objevit ve výuce v celém vzdělávacím systému země. Netýká se to jen technicky zaměřených škol a univerzit. Všechny univerzity a vysoké školy by se měly zabývat vztahem k vodě a připravovat své absolventy k tomu, co nás čeká (technické obory, sociální vědy). Společnost se musí připravovat prostřednictvím své inteligence, budoucích vůdců k zodpovědnému přístupu k budoucnosti. A taky nejde pouze o to, aby jen odborníci věděli, co se má. Jde o to, aby celá společnost uměla přijmout řešení těchto odborníků. Případně je od nich vyžadovala. Bez ochoty společnosti nová řešení odborníků přijmout a plně je uvést do života bude účinnost aplikací nových řešení malá nebo chybna.

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

8133/2013-MZE-15121

000181151742

Ministerstvo zemědělství
Úsek vodního hospodářství - 16300
Výkladová komise pro vodní zákon
Těšnov 17
117 05 Praha

vyřizuje: Ing. Jiří Vítek

7. ledna 2013

več: ŽÁDOST O VÝKLAD

Vážení,

obracíme se na Vás touto cestou s žádostí o výklad k vodnímu zákonu. Máme dva následující dotazy.

Otázka č. 1:

Jsou vodními díly dle § 55 vodního zákona objekty, jimiž je stavebník povinen zabezpečit stavby podle vodního zákona a prováděcích předpisů stavebního zákona, jak je uvedeno v následujících paragrafech?

Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách (vodní zákon) ve znění pozdějších předpisů

§ 5, odst. 3

Při provádění staveb nebo jejich změn nebo změn jejich užívání jsou stavebníci povinni podle charakteru a účelu užívání těchto staveb je zabezpečit zásobováním vodou a odváděním, čištěním, popřípadě jiným zneškodňováním odpadních vod z nich v souladu s tímto zákonem a zajistit vsakování nebo zadržování a odvádění povrchových vod vzniklých dopadem atmosférických srážek na tyto stavby (dále jen „srážkové vody“) v souladu se stavebním zákonem. Stavební úřad nesmí bez splnění těchto podmínek vydat stavební povolení nebo rozhodnutí o dodatečném povolení stavby nebo rozhodnutí o povolení změn stavby před jejím dokončením, popřípadě kolaudační souhlas ani rozhodnutí o změně užívání stavby.

Vyhláška č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území

§ 20, odst. 5

Stavební pozemek se vždy vymezuje tak, aby na něm bylo vyřešeno ...

c) vsakování nebo odvádění srážkových vod ze zastavěných ploch nebo zpevněných ploch, pokud se neplánuje jejich jiné využití, přitom musí být řešeno

1. přednostně jejich vsakování, v případě jejich možného smísení se závdavními látkami umístění zařízení k jejich zachycení, není-li možné vsakování,
2. jejich zadržování a regulované odvádění oddílnou kanalizací k odvádění srážkových vod do vod povrchových, v případě jejich možného smísení se závdavními látkami umístění zařízení k jejich zachycení, nebo
3. není-li možné oddělené odvádění do vod povrchových, pak jejich regulované vypouštění do jednotné kanalizace.

Vyhláška č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby

§ 6, odst. 4

Stavby, z nichž odtékají povrchové vody, vzniklé dopadem atmosférických srážek (dále jen „srážkové vody“), musí mít zajištěno jejich odvádění, pokud nejsou srážkové vody zadržovány pro další využití. Znečištění těchto vod závdavními látkami nebo jejich nadměrné množství se řeší vhodnými technickými opatřeními. Odvádění srážkových vod se zajišťuje přednostně zasakováním. Není-li možné zasakování, zajišťuje se jejich odvádění do povrchových vod, pokud nelze srážkové vody odvádět samostatně, odvádí se jednou kanalizací.

Otázka č. 2:

Je nutné podle vodního zákona resp. stavebního zákona přestavět odvodnění u staveb, na nichž stavebník provádí změnu tak, jak je uvedeno v následujících paragrafech?

Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách (vodní zákon) ve znění pozdějších předpisů

§ 5, odst. 3

Při provádění staveb nebo jejich změn nebo změn jejich užívání jsou stavebníci povinni podle charakteru a účelu užívání těchto staveb je zabezpečit zásobováním vodou a odváděním, čištěním, popřípadě jiným zneškodňováním odpadních vod z nich v souladu s tímto zákonem a zajistit vsakování nebo zadržování a odvádění povrchových vod vzniklých dopadem atmosférických srážek na tyto stavby (dále jen „srážkové vody“) v souladu se stavebním zákonem. Stavební úřad nesmí bez splnění těchto podmínek vydat stavební povolení nebo rozhodnutí o dodatečném povolení stavby nebo rozhodnutí o povolení změn stavby před jejím dokončením, popřípadě kolaudační souhlas ani rozhodnutí o změně užívání stavby.

Vodní zákon znějící § 5 nepožaduje aplikaci stavebního zákona a souvisejících právních předpisů pouze pro novostavby, ale též při provádění změn staveb a změn užívání staveb.

Změna dokončené stavby je v zákoně č. 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) definována následovně:

Zákon č. 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)

§ 2, odst. 5

Změnou dokončené stavby je:

- nástavba, kterou se stavba zvyšuje,
- přístavba, kterou se stavba půdorysně rozšiřuje a která je vzájemně provozně propojena s dosavadní stavbou,
- stavební úprava, při které se zachovává vnější půdorysní i výškové ohraničení stavby.

Otázka č. 2 by se po výše uvedeném objasnění, čeho se povinnost stavebníka týká, dala potom formulovat konkrétněji takto:

Je při zvyšování stavby, ale zejména u stavební úpravy stavby, za kterou je považováno např. zateplení pláště stavby, povinnost přestavět odvádění srážkových vod z těchto staveb v souladu s vodním resp. stavebním zákonem?

Za brzké a jasné odpovědi děkuje a je s octou

Ing. Jiří Vítek
jednatel
JV PROJEKT VH s.r.o.

ÚTVAR: Odbor vodohospodářské politiky a
protipovodňových opatření
ČÍSLO ÚTVARU: 15120

VÁŠ DOPIS ZN.:
ZE DNE: 8. 2. 2013

SPISOVÁ ZN.: 15VD5702/2013-15121
NAŠE ČJ.: 8133/2013-MZE-15121

VYŘIZUJE: JUDr. Marie Straková
TELEFON: 221813045
E-MAIL: Marie.Strakova@mze.cz
ID DS: yphaax8

ADRESA: Těšnov 65/17, Nové Město, 117 05 Praha 1

DATUM: 20. 2. 2013

JV PROJEKT VH s.r.o.
ing. Jiří Vítek
Kosmákova 1050/49
Brno
615 00 Brno 15

Žádost o výklad

K Vaší žádosti o výklad § 55 vodního zákona sdělujeme:

Podle § 55 odst. 1 vodního zákona vodní díla jsou stavby, které slouží ke vzdouvání a zadržování vod, umělému usměrňování odtokového režimu povrchových vod, k ochraně a užívání vod, k nakládání s vodami, ochraně před škodlivými účinky vod, k úpravě vodních poměrů nebo k jiným účelům sledovaným tímto zákonem. Jinými slovy za vodní díla se považují všechny stavby, které slouží k účelům uvedeným v navěti citovaného ustanovení; demonstrativní výčet vodních děl uvedených v písm. a) až l) nevylučuje, že vodním dílem bude i stavba zde neuvedená, splňující znaky obecného vymezení vodních děl.

Pokud jde o Vaš druhý dotaz - zda je při zvyšování stavby, zejména u stavební úpravy stavby, za kterou se považováno např. zateplení pláště stavby, povinnost přestavět odvádění srážkových vod z těchto staveb v souladu s vodním resp. stavebním zákonem - tedy, problematiku změny dokončené stavby, je ve věcech územního plánování a stavebního řádu kompetentním orgánem státní správy Ministerstvo pro místní rozvoj. Tomuto ústřednímu orgánu státní správy postupujeme Vaš dotaz k přímému vyřízení.

S pozdravem

Ing. Miroslav Král, CSc.
ředitel odboru

vodními díly a jestli v rámci změny stavby a změny užívání stavby je nutné přebudovat její odvodnění na decentralní systém odvodnění (DSO).

K dotazu na to, zda objekty HDV podle vyhlášky č. 501/2006 Sb. jsou vodními díly, je nutné poznamenat, že vodní díla se schvalují speciálním stavebním úřadem, tzv. vodoprávním. Tím pádem pro ně lze v rámci jejich povolení předepsat pravidla k prokazování jejich stálé funkčnosti, např. u objektů DSO u soukromých staveb. Pro vodní díla musí být vydáno i územní rozhodnutí. Pozornost věnovaná systému HDV při schvalování je klíčová pro výslednou podobu a funkci díla. Problém u vodního díla je v tom, že změnu stavby nebo změnu užívání stavby lze schválit podstatně jednodušší procedurou než způsobem, který v rámci těchto změn předepisuje vodní zákon. Pro stavby na pouhé ohlášení, kterým se má přestavět odvodnění, a to prostřednictvím vodního díla, je vyřízení formalit komplikace překračující význam původního stavebního záměru.

Kromě toho je obecnou zkušeností při určování toho, co je vodní dílo a co nikoliv, to, že v jednom kraji může být zákon praktikován podle třech různých výkladů. 1. Objekty DSO vodními díly nejsou. 2. Objekt DSO na soukromém pozemku vodním dílem není a 3. Na veřejném prostranství stejný objekt DSO vodním dílem je. Asi není nutné zdůrazňovat, že zájem státní správy se projeví na kvalitě jednotlivých objektů při jejich vzniku i provozování. Tím spíš, když se budou realizovat v rámci nějakého „vykutáleného“ developerského projektu.

Na závěr ukázka toho, jak se autorita ministerstev v ČR promítá do běžné aplikace HDV.

Z dopisů (dotazů a odpovědí) si lze udělat představu o tom, jaké jsou podmínky ke schvalování projektů a staveb s novým systémem odvodnění, který má být zárukou bezpečného rozvoje našich měst a obcí, který

má hrát významnou roli v prevenci zejména proti lokálním záplavám.

Při řešení KVH Olomouce jsme pro vypracování koncepce a metodiky odvodnění podle principů HDV chtěli mít jednoznačnou informaci o dvou důležitých podmínkách pro povolování staveb: **jestli jsou objekty HDV**

Váš dopis ze dne
20. 02. 2013

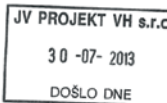
Číslo jednací
7758/2013 - 82

Vyřizuje
Ing. Klára Mayerová

Linka
2211

Datum
25. 7. 2013

Vážený pan
Ing. Jiří Vítek
jednatel JV Projekt VH s.r.o.
Kosmákova 1050/49
615 00 Brno

Věc: Odpověď na dotaz

Odbor stavebního řádu ministerstva pro místní rozvoj (dále jen „ministerstvo“) obdržel Váš dotaz postoupený ministerstvem zemědělství, týkající se „povinnosti přestavět odvádění srážkových vod při změnách dokončených staveb“.

Podle § 14 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, je ministerstvo pro místní rozvoj ústředním orgánem státní správy ve věcech regionální politiky, politiky bydlení, rozvoje domovního a bytového fondu a pro věci nájmů bytů a nebytových prostor, územního plánování a stavebního řádu, vyvlastnění, investiční politiky, cestovního ruchu a pohřebnictví; do okruhu jeho působnosti patří též spravování finančních prostředků určených k zabezpečování politiky bydlení a regionální politiky státu, koordinování činnosti ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy při zabezpečování politiky bydlení a regionální politiky státu, včetně koordinace financování těchto činností, pokud tyto prostředky přímo nespravuje; dále zabezpečuje informační metodickou pomoc vyšším územním samosprávným celkům, městům, obcím a jejich sdružením a v neposlední řadě zajišťuje činnosti spojené s procesem zapojování územních samosprávných celků do evropských regionálních struktur.

MMR nemůže zaujmout stanovisko k záležitosti, které jsou předmětem individuálního správního řízení u jiného úřadu. Nemůže proto poskytovat právní porady fyzickým a právnickým osobám. Ministerstvo by se danou konkrétní věcí mohlo zabývat, respektive ji posoudit, tehdy, pokud by v ní již rozhodl krajský úřad, nebo Magistrát hlavního města Prahy, jako obecní stavební úřad druhého stupně. Problematikou se v konkrétním případě zabývá v rámci územního a stavebního řízení příslušný stavební úřad, který je kompetentní ke komplexnímu

posouzení záležitosti při znalosti věci a konkrétního spisu, všech daných aspektů, místních podmínek příslušného území a souvislostí.

V obecné rovině k Vaší žádosti sdělujeme:

Podle stavebního zákona platí, že právnické osoby, fyzické osoby a příslušné orgány veřejné správy jsou povinny při projektové činnosti, při povolování, provádění, užívání a odstraňování staveb respektovat obecné požadavky na výstavbu.

Obecnými požadavky na výstavbu se podle § 2 odst. 2 písm. e) stavebního zákona rozumí obecné požadavky na využívání území a technické požadavky na stavby, stanovené prováděcími právními předpisy a dále obecné technické požadavky zabezpečující užívání staveb osobami pokročilého věku, těhotnými ženami, osobami provázejícími dítě v kočárku, dítě do tří let, popřípadě osobami s mentálním postižením nebo osobami s omezenou schopností pohybu nebo orientace, stanovené prováděcími právními předpisy.

Technické požadavky na stavby, které náleží do působnosti obecných stavebních úřadů, stanoví vyhláška č. 269/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby, ve znění vyhlášky č. 20/2012 Sb., a to zejména v § 8, kde jsou popsány základní požadavky na stavby a dále v § 26, kde jsou popsány požadavky na střechy.

Ustanovení vyhlášky o technických požadavcích na stavby se uplatní nejen u nových staveb, ale i u zařízení, změn dokončených staveb, udržovacích prací, změn v užívání staveb apod., pokud to závažné územně technické nebo stavebně technické důvody nevyklučují (§ 2 odst. 1 vyhlášky o technických požadavcích na stavby).

Je potřeba připomenout, že vždy záleží na individuálním posouzení daného stavebního záměru, kdy si na základě doložených podkladů a v souvislosti se znalostí poměrů v dané lokalitě učiní svůj názor místně příslušný stavební úřad. Pokud máte nějaké pochybnosti o postupech a závěrech příslušného stavebního úřadu, doporučujeme Vám obrátit se na příslušný krajský úřad, který ve smyslu § 178 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, vykonává působnost nadřízeného orgánu pro stavební úřady a současně ve smyslu § 67 odst. 1 písm. c) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů, poskytuje obcím odbornou a metodickou činnost. Na krajských úřadech lze současně předpokládat i bližší obezránost s konkrétními podmínkami v území.

S pozdravem

Na vědomí:
Ministerstvo zemědělství, Ing. Miroslav Král, CSc., ředitel odboru vodohospodářské politiky a protipovodňových opatření

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
Staroměstské náměstí 6
110 18 Praha 1
tel.: +420 224 861 111
fax: +420 224 861 333
iČ: 66 00 22 22
www.mmr.cz

Jednoznačný výklad pojmu vodního díla je, myslím, v případě HDV zcela zásadní. Tvoří se nový systém, a jestli nebude tato klíčová podmínka státní správě jasná, nebude často moci vyžadovat plnohodnotné funkční dílo.

Druhý dotaz se týkal § 5 Vodního zákona. Jelikož jsme se ještě nesetkali s tím, že by toto základní ustanovení Vodního zákona někdo vyžadoval, chtěli jsme vědět, jestli zákonu dobře rozumíme a jaký má správný výklad. I v tomto případě je informace a jednoznačný výklad tématu pro celou proceduru povolování zásadní.

A co lze vyčíst z postoje zástupců české politické scény a jejich ministerských úředníků k téměř strategickým otázkám národního hospodářství? Nejspíš to, že několik utopenců nebo nešťastníků, kterým voda odnese obydlí, nemá šanci pohnout státní mašinou. K tomu dojde, až se najde nějaká vlivná lobby, které zavedení systému HDV přinese finanční profit. Ta potom pohne celým aparátem a autorita státu ožije. Co ale bude výsledkem takové iniciativy, lze předem těžko odhadnout. Motivace a těžiště zájmu takové lobbistické skupiny se nemusí překrývat s potřebami HDV a nakonec

se tato spása může neblaze podepsat na roli **autority státu, bez které to nejde.**

Co lze očekávat od jednoho článku jednoho podomního obchodníka? Pokud tím, co přijde, bude diskuse, prosím o jedno. Pokud se, prosím, proniknout do podstaty nového zadání pro vodu, do úkolu vrátit vodě původní podobu jejího přirozeného koloběhu v přírodě, tentokrát ale v zastavěném území.

Ing. Jiří Vítek
JV PROJEKT VH s.r.o.
www.jvprojektvh.cz